

KARTA PRZEDMIOTU**I. Dane podstawowe**

Nazwa przedmiotu	Metodyka pracy z rodziną zastępczą oraz dzieckiem i nastolatkiem przebywającym w pieczy
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Methodology of the work with the foster family and with a child a teenager under their care
Kierunek studiów	nauki o rodzinie
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	I stopnia
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	stacjonarne
Dyscyplina	nauki teologiczne
Język wykładowy	polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	Ks. dr hab. Grzegorz Pyżlak, prof. KUL
---	--

Forma zajęć	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
konwersatorium	15	V	3

Wymagania wstępne	W1 - Posiadanie podstawowej wiedzy dotyczącej rodziny zastępczej.
-------------------	---

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C1 - Rozwój wiedzy i umiejętności w zakresie podejmowania pracy z rodziną zastępczą oraz dzieckiem i nastolatkiem przebywającym w pieczy.
C2 - Przygotowanie studenta do stosowania konkretnych metod w pracy z rodziną zastępczą oraz dzieckiem i nastolatkiem przebywającym w pieczy.

Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Student zna i rozumie pedagogiczne uwarunkowania różnych rodzajów działań związanych z rodziną zastępczą, dzieckiem i nastolatkiem przebywających w pieczy oraz kwalifikacjami zawodowymi.	W_06
W_02	Student zna etapy rozwoju człowieka, ze szczególnym wskazaniem na dziecko i nastolatka, jego uwarunkowania i zaburzenia oraz działania w zakresie metodyki pracy w rodzinie zastępczej.	W_10
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Student potrafi dobrać sposoby rozwiązywania złożonych i trudnych problemów rodziny zastępczej oraz jej członków przy zastosowaniu wiedzy nauk teologicznych i pedagogiki.	U_01
U_02	Student potrafi sporządzić indywidualnie i zespołowo program pomocy dla rodziny zastępczej a także dziecka i nastolatka przebywających w pieczy.	U_07
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Student jest gotów do uzasadnienia znaczenia wiedzy, dotyczącej rodziny zastępczej, dziecka i nastolatka przebywających w pieczy, w rozwiązywaniu ich problemów praktycznych.	K_02
K_02	Student jest gotów do uzasadnienia potrzeby zaangażowania się na rzecz rodziny zastępczej a także dziecka i nastolatka przebywających w pieczy, jak również do podjęcia odpowiednich działań.	K_03

III. Opis przedmiotu/ treści programowe

<ol style="list-style-type: none"> 1. Definicja i typologizacja rodzin z wieloma problemami. 2. Rodzina jako źródło zasobów. 3. Cele, zasady i modele pracy z rodziną zastępczą. 4. Formy pracy z rodziną zastępczą. 5. Metodyka pracy z rodziną zastępczą. 6. Metodyka pracy z dzieckiem przebywającym w pieczy zastępczej. 7. Metodyka pracy z nastolatkiem przebywającym w pieczy zastępczej. 8. Efekty pracy z rodziną zastępczą oraz z dzieckiem i nastolatkiem przebywającym w pieczy zastępczej.

IV. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne <i>(lista wyboru)</i>	Metody weryfikacji <i>(lista wyboru)</i>	Sposoby dokumentacji <i>(lista wyboru)</i>
WIEDZA			
W_01	Praca z tekstem	Przygotowany tekst źródłowy	Karta oceny pracy w grupie
W_02	Wykład konwersatoryjny	Sprawdzenie umiejętności praktycznych.	Karta oceny pracy w grupie

UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	Metoda SWOT	Sprawdzenie umiejętności praktycznych.	Karta oceny pracy w grupie
U_02	Studium przypadku (case study)	Analizie konkretnego przypadku	Karta oceny pracy w grupie
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	Dyskusja	Obserwacja	Karta oceny pracy w grupie
K_02	Rozmowa sokratyczna	Obserwacja	Karta oceny pracy w grupie

V. Kryteria oceny, wagi...

Ocena niedostateczna: Student nie zna i nie rozumie pedagogicznych uwarunkowań różnych rodzajów działań związanych z rodziną zastępczą, dzieckiem i nastolatkiem przebywających w pieczy oraz kwalifikacjami zawodowymi. Nie zna również etapów rozwoju dziecka i nastolatka, uwarunkowań i zaburzeń oraz sposobów działania w zakresie metodyki pracy w rodzinie zastępczej. W proponowanej metodzie student nie potrafi wykonywać odpowiednich zadań teoretycznych i praktycznych. Student nie potrafi dobrać sposobów rozwiązywania złożonych problemów rodziny zastępczej oraz jej członków przy zastosowaniu wiedzy nauk teologicznych i pedagogiki. Nie jest w stanie sporządzić indywidualnie i zespołowo programu pomocy dla rodziny zastępczej, dziecka i nastolatka przebywających w pieczy. Przy wykorzystaniu zaproponowanej metody nie potrafi dokonać wnikliwej analizy konkretnego przypadku. Student nie docenia wiedzy, dotyczącej rodziny zastępczej, dziecka i nastolatka przebywających w pieczy, która winna pomóc w rozwiązywaniu ich problemów praktycznych. Student nie jest gotów do uzasadnienia potrzeby zaangażowania się na rzecz rodziny zastępczej a także dziecka i nastolatka przebywających w pieczy jak również do podjęcia odpowiednich działań. W zaproponowanej metodzie student nie potrafi wymieniać poglądów w prowadzonej dyskusji na określony temat.

Ocena dostateczna: Student zna w dostatecznym stopniu i rozumie pedagogiczne uwarunkowania różnych rodzajów działań związanych z rodziną zastępczą, dzieckiem i nastolatkiem przebywających w pieczy oraz kwalifikacjami zawodowymi. W niewystarczającym stopniu zna etapy rozwoju dziecka i nastolatka, uwarunkowania i zaburzenia oraz sposoby działania w zakresie metodyki pracy w rodzinie zastępczej. W proponowanej metodzie student w dostatecznym stopniu potrafi wykonywać odpowiednie zadania teoretyczne i praktyczne. Student w niewystarczającym stopniu potrafi dobrać sposoby rozwiązywania złożonych problemów rodziny zastępczej oraz jej członków przy zastosowaniu wiedzy nauk teologicznych i pedagogiki. Słabo radzi sobie ze sporządzaniem, indywidualnie jak i zespołowo, programu pomocy dla rodziny zastępczej, dziecka i nastolatka przebywających w pieczy. Przy wykorzystaniu zaproponowanej metody w dostatecznym stopniu potrafi dokonać analizy konkretnego przypadku. Student w niewystarczającym stopniu opanował wiedzę dotyczącą rodziny zastępczej, dziecka i nastolatka przebywających w pieczy, która winna pomóc w rozwiązywaniu ich problemów praktycznych. Student w niewystarczającym sposób angażuje się na rzecz niesienia pomocy na rzecz rodziny zastępczej a także dziecka i nastolatka przebywających w pieczy, jak również do podjęcia odpowiednich działań. W zaproponowanej metodzie student w dostatecznym stopniu potrafi wymieniać poglądy w prowadzonej dyskusji na określony temat.

Ocena dobra: Student zna i rozumie pedagogiczne uwarunkowania różnych rodzajów działań związanych z rodziną zastępczą, dzieckiem i nastolatkiem przebywających w pieczy oraz kwalifikacjami zawodowymi. Zna również etapy rozwoju dziecka i nastolatka, uwarunkowania i zaburzenia oraz sposoby działania w zakresie metodyki pracy w rodzinie zastępczej. W proponowanej metodzie student potrafi wykonywać odpowiednie zadania teoretyczne i praktyczne. Student potrafi również dobrać sposoby rozwiązywania złożonych problemów rodziny zastępczej oraz jej członków przy zastosowaniu wiedzy nauk teologicznych i pedagogiki. Potrafi także sporządzić, indywidualnie jak i zespołowo, program pomocy dla rodziny zastępczej, dziecka i nastolatka przebywających w pieczy. Przy wykorzystaniu zaproponowanej metody potrafi dokonać wnikliwej analizy konkretnego przypadku. Student docenia wiedzę dotyczącą rodziny zastępczej, dziecka i nastolatka przebywających w pieczy, która pomaga w rozwiązywaniu ich problemów praktycznych. Student jest gotów do uzasadnienia potrzeby zaangażowania się na rzecz rodziny zastępczej a także dziecka i nastolatka przebywających w pieczy, jak również do podjęcia odpowiednich działań. W zaproponowanej metodzie student potrafi wymieniać poglądy w prowadzonej dyskusji na określony temat.

Ocena bardzo dobra: Student bardzo dobrze zna i rozumie pedagogiczne uwarunkowania różnych rodzajów działań związanych z rodziną zastępczą, dzieckiem i nastolatkiem przebywających w pieczy oraz kwalifikacjami zawodowymi. W wysokim stopniu posiada również wiedzę na temat etapów rozwoju dziecka i nastolatka, uwarunkowań i zaburzeń oraz sposobów działania w zakresie metodyki pracy w rodzinie zastępczej. W proponowanej metodzie, student potrafi wykonywać na wysokim poziomie odpowiednie zadania teoretyczne i praktyczne. Student w wysokim stopniu potrafi również dobrać sposoby rozwiązywania złożonych problemów rodziny zastępczej oraz jej członków przy zastosowaniu wiedzy nauk teologicznych i pedagogiki. Potrafi także sporządzić, indywidualnie jak i zespołowo, program pomocy dla rodziny zastępczej, dziecka i nastolatka przebywających w pieczy. Przy wykorzystaniu zaproponowanej metody potrafi trafnie dokonać wnikliwej analizy konkretnego przypadku. Student docenia również wiedzę dotyczącą rodziny zastępczej, dziecka i nastolatka przebywających w pieczy, która pomaga w rozwiązywaniu ich problemów praktycznych. Student jest gotów do uzasadnienia potrzeby zaangażowania się na rzecz rodziny zastępczej a także dziecka i nastolatka przebywających w pieczy, jak również do podjęcia odpowiednich działań. W zaproponowanej metodzie student na wysokim poziomie potrafi wymieniać poglądy w prowadzonej dyskusji na określony temat.

VI. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	15
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	45

VII. Literatura

Literatura podstawowa
M. Bąk, <i>Formy wsparcia rodzin zastępczych na przykładzie działań podejmowanych przez Zespół do spraw Organizacji Pieczy Zastępczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rzeszowie</i> , w: <i>Wsparcie rodziny we współczesnej Polsce</i> , red. W. Walc, Rzeszów 2016, s. 42-51.
D. Hryniewicz, <i>Prowadzenie grup wsparcia. Teoria i praktyka</i> , w: <i>Rodzicielstwo zastępcze – w poszukiwaniu modelu wsparcia i animowania współpracy środowiskowej</i> , red. P. Kaszubska-Dziergas, J. Tomczyk, Opole 2020.

A. Korczan-Urban, K. Szymańska, K. Zakamarska, W. Żytkowiak-Braciak, *Program „Wsparcie rodzin dzieci przebywających w zastępczych formach opieki” przy Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Poznaniu*, w: *Rodzicielstwo zastępcze w perspektywie teoretycznej i praktycznej*, red. A. Żukiewicz, Toruń 2011, s. 87-95.

A. Kwaśniewska, *Poradnik rodzicielstwa zastępczego*, Warszawa 2013.

M. Ruszkowska, *Rodzina zastępcza jako środowisko opiekuńczo-wychowawcze*, Warszawa 2013.

M. Ruszkowska, A. Jeznach, *Rodzina zastępcza jako podmiot działań pomocowych*, w: *Wielowymiarowość wsparcia współczesnej rodziny polskiej*, t. 1, red. E. Kantowicz, M. Ciczowska-Giedziun, L. Willan-Horla, Olsztyn 2015, s. 149-157.

E. Różańska, A. Tynelski, *Rodzina zastępcza jako forma opieki nad dzieckiem*, Kielce 1981.

L. Winogrodzka, *Rodziny zastępcze i ich dzieci*, Lublin 2007.

Literatura uzupełniająca

K. Błażejewska, *Bariery i szanse rodzicielstwa zastępczego. Rodzina zastępcza receptą na kryzys?*, w: *„Pogranicze: studia społeczne”*, t. 24(2014), s. 167-180.

G. Cattabeni, *Dziecko przybyłe z daleka: adopcja i rodzina zastępcza*, przeł. P. Borkowski, Warszawa 2008.

M. Jamrożek, *Rodzina zastępcza jako środowisko wychowawcze: (analiza longitudinalna)*, Kielce 2005.

B. Krajewska, *Między pomocą społeczną, wsparciem a pieczą zastępczą: założenia i rzeczywistość wybranych instytucji*, Gdańsk 2018.

U. Kusio, *Rodzina zastępcza jako środowisko wychowawcze: studium socjologiczne na przykładzie Lublina*, Lublin 1998.

Pieczą zastępczą: od wsparcia do usamodzielnienia, red. W. Kowalski, M. Dubis, Lublin 2015.